

Notater Documents

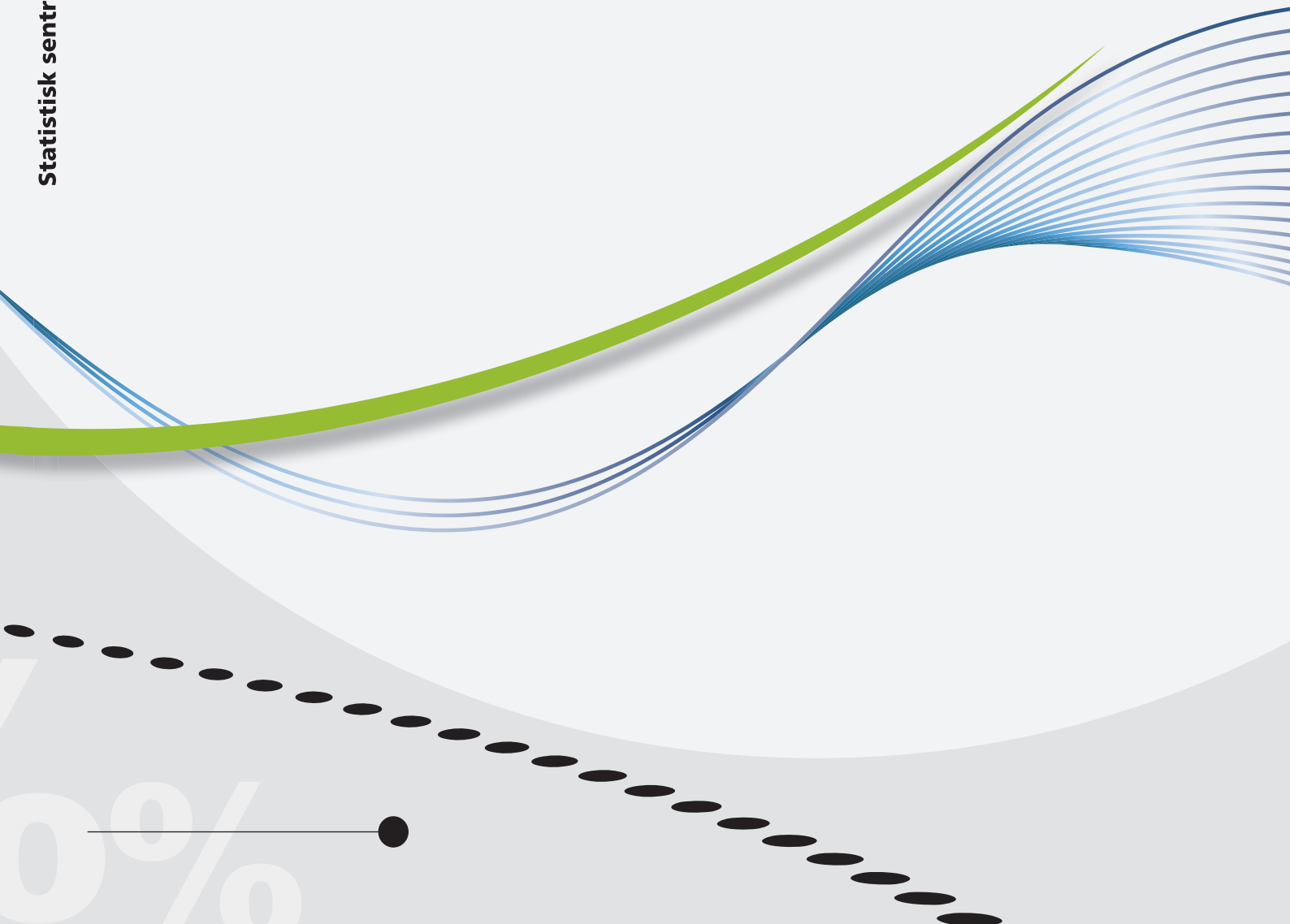
2015/12 ●

Per Svein Aurdal og Helge Næsheim **Statistikk om jobbstrømmer**

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Per Svein Aurdal og Helge Næsheim

Statistikk om jobbstrømmer

Notater: I denne serien publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modell-
beskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 5. februar 2015.

ISBN 978-82-537-9093-0 (elektronisk)
ISSN 1891-5906

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Notatet beskriver og drøfter innhold i sysselsettingstall presentert i form av tabeller over jobbstrømmer. Etableringen av et nytt register over ansettelsesforhold og lønn, A-ordningen, i januar 2015 åpner for flere muligheter i presentasjon av tall over utviklingen i sysselsettingen.

Notatet er også tilgjengelig på SSBs nettsider under adressen <http://www.ssb.no/publikasjoner/>.

Publikasjonen er utarbeidet ved Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk av Helge Næsheim. Per Svein Aurdal har stått for bearbeiding av data og programmering av tabeller.

Arbeids- og sosialdepartementet har bidratt i finanseringen av arbeidet.

Statistisk sentralbyrå, 2. februar 2015.

Torstein Arne Bye

Sammendrag

Formålet med notatet er å beskrive et opplegg for sysselsettingsstatistikk hvor man beskriver jobbstrømmer som tar utgangspunkt i ansatte i alle virksomhetene i Norge. Dette i motsetning til i Arbeidskraftsundersøkelsene (AKU) hvor man tar utgangspunkt i befolkningen i Norge. Det betyr samtidig at vi går fra å telle personer til å telle jobber. Biarbeidsforhold vil derfor også bli talt med. Videre har vi som mål å kunne vise i hvilken grad endringer i antall jobber kommer som følge av nyetablering/opphør av virksomheter eller som følge av endringer i antall jobber i eksisterende virksomheter.

Datagrunnlaget er tenkt å være den såkalte A-ordningen som ble etablert 1.januar 2015. Her skal alle arbeidsgivere hver måned rapportere inn opplysninger om lønn, yrke, arbeidstid mm for alle ansatte. For foretak med flere virksomheter skal de ansatte knyttes til den virksomheten de arbeider i. A-ordningen er en rapportering som samler opp i seg tidligere rapporteringsrutiner til NAV, Skatteetaten og Statistisk sentralbyrå (SSB). I notatet er det brukt data fra ett av disse, Aa-registeret, for å illustrere innholdet i den nye statistikken og å drøfte utfordringer med hensyn til kvalitet. Dette registeret har hatt store problemer knyttet til forsinkelser/mangler i melding av inntak og opphør av arbeidsforhold. Det har derfor ikke gitt gode nok data til løpende korttidsstatistikk om utviklingen i sysselsettingen. Men det gir et brukbart bilde av strukturtrekkene slik at man får et godt nok grunnlag for å illustrere egenskaper ved den nye statistikken, samt å drøfte noen kvalitetsproblemer som også vil være relevante for A-ordningen.

Fra 3.kvartal 2013 til 3.kvartal 2014 viser Aa-registeret en økning på 35 185 arbeidstakere. Det får vi fram når vi sammenligner nivåetallet på antall arbeidstakere på de to tidspunktene. Dette er den tradisjonelle måten å vise endringene i arbeidsmarkedet på. Bak dette ligger det imidlertid vesentlig større endringer når vi ser på strømmer i arbeidsmarkedet. I den foreliggende rapporten har vi valgt å vise dette ved å se på antall virksomheter som har vekst eller nedgang i antall jobber mellom 3.kvartal i 2013 og 2014. Tallene viser at det kom til 251 882 nye jobber. Av disse kom 66 642 til ved at det ble startet nye virksomheter, mens det kom til 185 240 nye jobber til som følge av vekst i antall jobber i eksisterende virksomheter. Motsatt så forsvant det 216 697 jobber. 53 683 av disse forsvant som følge av nedleggelser av virksomheter, mens 163 014 jobber forsvant i eksisterende virksomheter. Forskjellen mellom jobber som kom til og jobber som forsvant, gir altså nettoøkningen på 35 185 jobber. Tallene over jobbstrømmer viser altså vesentlig større bevegelser i arbeidsmarkedet enn det man får inntrykk av ved bare å se på endringer mellom nivåetall.

Den typen av strømmer vi her ser på betegnes som jobbstrømmer. De tar utgangspunkt i virksomhet som enhet og ikke person. En virksomhet har positiv jobbstrøm hvis tallet på jobber i virksomheten øker, mens den er negativ hvis tallet på jobber går ned. Denne måten å beskrive strømmene i arbeidsmarkedet på fokuserer på hvordan en vekst eller nedgang i antall jobber kan belyses ved å se på endringer i hver virksomhets bruk av arbeidskraft. Om man vil belyse alle bevegelser i arbeidsmarkedet sett ut fra personsiden, kan man lage tall for såkalte arbeidskraftsstrømmer. Da teller man opp alle som starter eller slutter i en virksomhet uavhengig av om virksomheten har en nettoøkning eller nedgang. En virksomhet uten endring i antall jobber over tid, kan likevel både ha stor innstrømming og utstrømming av ansatte. Men i dette tilfelle med null netto vekst i jobber, er innstrømmingen og utstrømmingen av ansatte likevel stor.

I notatet er det tall med hvor jobbstrømmene er fordelt på næring. Dessuten pekes det på andre mulige fordelingsvariable. Videre drøftes problemer med korrekt måling av om virksomheter virkelig er nye/opphørte og dessuten hvordan man kan håndtere situasjoner når virksomheter skifter næringskode.

Innhold

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innhold	4
1. Formål.....	6
2. Dagens situasjon	6
3. Ulike typer av virksomhetsbasert sysselsettingsstatistikk.....	6
4. Nærmere om statistikk over jobbstrømmer.....	7
4.1. Jobbstrømmer etter årsak	8
4.2. Om kvalitet på nyetablering og opphør av virksomheter.	9
4.3. Valg av referanseperiode	9
4.4. Fordelingsvariable	10
5. Statistikk over arbeidskraftsstrømmer	12
6. Foretak som enhet.....	12
Referanser	13
Vedlegg A: Tabeller	14

1. Formål

Formålet med notatet er å beskrive et opplegg for en sysselsettingsstatistikk hvor fokus ligger på arbeidskraft som innsatsfaktor i produksjonen. Vi tar altså utgangspunkt i etterspørselssiden i arbeidsmarkedet. Populasjonen bestemmes da ut fra avgrensing av virksomheter som skal være med og ikke ut fra avgrensing av personer/befolkningen som dekkes. Men det betyr også noe for andre sider ved innretningen av statistikken. Jobber/arbeidsforhold snarere enn personer vil være telleenhet siden en person kan ha jobber i ulike virksomheter i referanseuken for statistikken. Arbeidstid er dessuten sentralt for å måle volumet av arbeidsinnsatsen. Videre har vi som mål å kunne vise i hvilken grad endringer i antall jobber kommer som følge av nyetablering/opphør av virksomheter eller som følge av endringer i antall jobber i eksisterende virksomheter.

I avsnittet over bruker vi begrepet virksomhet. Virksomhet er en lokal avgrenset produksjonsenhet som produserer varer eller tjenester som tilhører én næring og inngår i ett foretak. En virksomhet er altså en fysisk enhet i motsetning til et foretak som er en juridisk enhet. Et foretak med ansatte vil bestå av en eller flere virksomheter. I dette notatet har vi valgt å konsentrere oss om å ha virksomhet som enhet, men vi kommenterer til slutt også alternativet med å ha foretak som enhet.

2. Dagens situasjon

De tradisjonelle sysselsettingsstatistikkene fra Statistisk sentralbyrå (SSB) har utgangspunkt i tilbudsiden. Her danner Folkeregisterets oversikt over registrerte bosatte personer i Norge populasjonen for statistikkene. Videre presenteres tallene i form av antall sysselsatte personer og ulike egenskaper knyttet til disse. Sysselsettingstall med utgangspunkt i virksomheter lages også, men da i hovedsak ikke som egne statistikker men i stedet som deler av næringsstatistikker og nasjonalregnskapet.

I Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) har man i praksis bare muligheter å lage sysselsettingstall som er knyttet opp til personer. Her identifiserer man for det første ikke hvilken virksomhet alle personer er knyttet til. Men den viktigste grunnen er at siden AKU er et utvalg av personer, vil bare noen få virksomheter være representert i utvalget og disse vil bare ha med én eller svært få av sine sysselsatte i utvalget.

Den registerbaserte sysselsettingsstatistikken gir i motsetning til AKU grunnlag for å kunne velge ulike vinklinger. Man kan velge populasjon både med utgangspunkt i personer og i virksomheter siden datagrunnlaget er en totaltelling og dessuten er både personer og virksomheter identifiserbare. Stort sett vil de fleste virksomheter være identifisert med organisasjonsnummer virksomhet. Unntaket er i all hovedsak selvstendig næringsdrivende uten ansatte. Her vil imidlertid den selvstendiges fødselsnummer fungere som identifikator også av virksomheten. I dag brukes den registerbaserte statistikken til å lage tall både basert på registrert bosatte og basert på virksomheter som populasjon. Det meste av det som baseres på virksomhet som populasjon, publiseres imidlertid ikke som statistikker med eget navn, men inngår som sysselsettingstall i andre statistikker. Det typiske er som nevnt i ulike næringsstatistikker og som en av kildene for sysselsettingstall i Nasjonalregnskapet.

3. Ulike typer av virksomhetsbasert sysselsettingsstatistikk

Vi ser først på produksjon av nivåtall og deretter på strømningstall.

Virksomhetsbasert statistikk kan som i personbasert statistikk gi nivåtall på ulike tidspunkt og tall for nettoendring mellom disse nivåtallene. I utgangspunktet vil virksomhetsbasert statistikk være basert på enheten jobb. Normalt vil en person bare ha én jobb i en virksomhet i en gitt referanseuke. Da blir også antall sysselsatte personer og antall jobber i denne virksomheten det samme. Når vi aggregere over flere virksomheter for å få tall for en næring, en kommune og lignende, vil det derimot være slik at en del personer er representert med to eller flere jobber. I følge AKU er det rundt 12-13 prosent av de sysselsatte som har mer enn én jobb i referanseuka og antallet jobber vil ligge over dette siden en

del har fler enn to jobber. I det nye registergrunnlaget for sysselsettingsstatistikk fra 2015 – A-ordningen, vil det være krav om registrering også av jobbtyster som ikke var meldepliktige til Aa-registeret. Dette gjelder typisk frilansere, styremedlemmer ol. Aa-registeret til NAV var det gamle registergrunnlaget og dette inngår nå som en del av A-ordningen. Med vårt datagrunnlag hvor personene kan identifiseres også i virksomhetsbasert statistikk, kan man velge å telle alle jobber eller bare å la en person være representert med sin hovedjobb.

Når man skal lage strømningstall har man flere muligheter med virksomhetsbasert statistikk. Vi må først presise at vi her bare vil se på det som strengt bør omtales som bruttoendringer mellom to tidspunkt og ikke tall for bruttostrømmer. Med det siste begrepet burde vi også ha med alle sysselsettingsforhold mellom tidspunktene - også de som bare er aktive i perioden mellom de to respektive referanseukene. Internasjonalt bruker man imidlertid betegnelsen gross flows også om det vi omtaler som bruttoendringer og vi anvender derfor også den direkte oversettelsen til dette på norsk. Når det gjelder bruttostrømmer skiller man gjerne mellom worker flows og job flows, se Dale-Olsen, H., Rønningen, D. (2000).

Med worker flows mener man alle personer som begynner og slutter i en virksomhet fra et tidspunkt til et annet. Med job flows ser man dette uavhengig av person og regner bare inn nettoøkning/nettonedgang av antall jobber i en virksomhet. Vi velger å oversette worker flows med arbeidskraftsstrømmer og job flows med jobbstrømmer. Om en person slutter i en virksomhet og en annen person går inn i denne jobben vil det dermed ikke bidra til en jobbstrøm, men det vil bidra til arbeidskraftsstrøm. Nå kan man tenke seg at jobbstrømmer ikke bare regnes ut etter antall sysselsatte i alt i virksomheten, men etter tallet på ulike grupper av sysselsatte. For eksempel etter yrke. Det betyr at om en ingeniør begynner og en personalkonsulent slutter blir det jobbstrøm av ingeniører og av personalkonsulenter. Da nærmer man seg begrepet arbeidskraftsstrømmer. For å belyse slike endringer i sammensetningen av arbeidstokken tror vi det er bedre å gå helt over til begrepet arbeidskraftsstrømmer. Vi kommer tilbake til denne problemstillingen i kapittel 5.

Utviklingen i tallet på jobbstrømmer vil på virksomhetsnivå normalt gi et tydeligere bilde av konjunkturutviklingen enn arbeidskraftsstrømmer. Det siste vil være sterkere påvirket av strukturelle endringer som følge av endringer i for eksempel produksjonsmetoder. På mer aggregert nivå vil imidlertid også jobbstrømmer kunne gi uttrykk for strukturelle tilpasninger. Om virksomheter i f.eks. petroleumsnæringen jevnt over viser økning og treforedlingsindustri viser nedgang, tyder det også på en strukturell tilpasning, men da mer styrt av endringer i etterspørsel/priser enn av endringer i produksjonsteknikk.

I USA publiserer Bureau of Labor Statistics (BLS) en statistikk over jobbstrømmer som er en mye brukt konjunkturmåler. Det gjelder Current Employment Statistics (CES). Den er basert på register over payrolls. Altså virksomheters lønnsommer og hvor antall jobber er oppgitt. Det ligner således på A-ordningen, men har ikke identifikasjon av ansatte slik som hos oss. De har derfor ikke mulighet til å lage tall for arbeidskraftsstrømmer fra denne datakilden. Resultatene fra CES publiseres av BLS månedlig sammen med tall over arbeidsledighet fra USAs svar på AKU – Current Population Survey (CPS). Se f.eks. <http://www.bls.gov/news.release/empstat.nr0.htm>

4. Nærmere om statistikk over jobbstrømmer

Vi drøfter i dette kapittelet i mer detalj ulike sider ved statistikkopplegget. Vi ser altså på jobber som oppstår eller forsvinner ut fra at antall jobber i en virksomhet øker eller reduseres. Siden det er etterspørselssiden som er i fokus vil det være naturlig at næring er en viktig fordelingsvariabel. Videre vil endring i antall jobber i en virksomhet kunne deles i to hovedgrupper. Det ene er der hvor selve virksomheten i seg selv oppstår eller legges ned og der hvor virksomheten eksisterer på begge tidspunkt men hvor antall jobber er endret. Vi har laget en tabell basert på et slikt oppsett og foretar drøftingen av kvalitet i tilknytning til denne.

Datagrunnlaget for denne tabellen er Aa-registeret. Dette registeret dekker bare arbeidstakere og ikke selvstendig næringsdrivende. Vi får dermed ikke med oss virksomheter som er drevet som selvstendig næringsvirksomhet og hvor bare eieren selv arbeider. Dette vil også gjelde det nye registeret fra 2015 som benevnes A-ordningen. Videre dekker ikke Aa-registeret alle lønnstakerjobber. Viktigste unntak er arbeidsforhold av mindre enn en ukes varighet og det som NAV betegner som oppdragstakere. Dette er personer som ikke står i et vanlig ansettelsesforhold til virksomheten, men er av typen styremedlemmer, fosterhjem, støttekontakter ol. Det er dessuten noen svakheter ved meldingsgangen til Aa-registeret som gjør at ikke alle avsluttede arbeidsforhold meldes ut eller meldes ut for sent og tilsvarende for inntaksmeldinger. Fristen er praksis 3 uker etter vår referanseuke som er tredje uke i midtmåned i kvartalet. Uttaket fra Aa-registeret som er gjort for tabellene i dette notatet, er gjort 8 uker etter referanseuken for å få med en del av forsinkelsene i meldingsgangen. Med den nye A-ordningen skal disse problemene med forsinkelser i teorien være løst. For ikke å ende opp med alt for mange personer med flere arbeidsforhold på grunn av rapporteringsfeil, er det i tabellene bare tatt med ett arbeidsforhold per person. Tabellen er dermed laget som om person var telleenhet. Dette har ikke noen betydning for de drøftinger som gjøres nedenfor. For enkelthets skyld omtaler vi tallene som antall jobber selv om det strengt tatt skulle vært omtalt som antall hovedjobber eller som det står i tabell 1 og tabell 2 i vedlegget; antall tellende arbeidsforhold. Det er også en del andre feilkilder i datagrunnlaget som vil influere på tallene. Disse drøftes nærmere etter at vi har gjennomgått innholdet i tabellen.

4.1. Jobbstrømmer etter årsak

Tabell 1 i vedlegget gjelder endringer mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. Vi starter med å se på første rad i tabellen som er tallene for hele landet før vi fordeler på næring. Første kolonne gir nivå-tallet på antall jobber i siste referanseuke. I 3.kvartal 2014 var det 2 342 010. Neste kolonne viser nettoendringen i jobber fra 3.kvartal 2013 til 3.kvartal 2014 i absolutte tall, mens tredje kolonnen viser prosentendringen. Disse viser at det var en netto økning i antall jobber på 35 185 som tilsvarer en prosentvis vekst på 1,5 prosent. Siden vi her bare opererer med hovedjobber vil det også være identisk med nettoendringen i antall arbeidstakere.

Så kommer kolonner hvor denne endringen er fordelt på om det skyldes nye jobber som følge av endringer i tallet på virksomheter. De viser at det kom til 66 642 nye jobber ved at nye virksomheter ble etablert mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. Motsatt forsvant det 53 683 jobber som følge av at virksomheter opphørte i samme periode. Neste kolonne viser netto effekten på endring i antall jobber som følge av nyetableringer og nedleggelser av virksomheter. I perioden vi ser på var den på + 12 959 jobber. Dette utgjør 36,8 prosent av den totale netto veksten i antall jobber fra 3.kvartal 2013 til 3.kvartal 2014. Nyetablering av virksomhet er definert som at virksomheten ikke hadde ansatte i 3.kvartal 2013 men i 3.kvartal 2014. Og nedlagt virksomhet er så definert på tilsvarende måte ved at den hadde ansatte i 3.kvartal 2013 men ikke i 3.kvartal 2014. Ved at virksomheter defineres som aktive ut fra tallet på ansatte betyr det at virksomhetene likevel kan være i produksjon hvis de er eid som personlig eid selskap og eieren selv arbeider i virksomheten.

De neste kolonner viser endringer i antall jobber som skyldes tilgang og avgang av jobber i virksomheter som var aktive på begge tidspunkt. Vi har splittet disse virksomhetene i to etter om virksomheten har fått endret næringskode siste år eller ikke. Denne splitten betyr lite når vi ser på totaltallet summert over alle næringer, men kan gi merkbare utslag for enkelte næringer. Når man ser på raden «I alt» skulle man kanskje tro at skiftene i næring utjevnes helt når man summerer over alle næringer. Det gjør det selvsagt også om vi teller antall virksomheter siden kriteriet er at virksomhetene eksisterte på begge tidspunkt (se tabell 2 i vedlegget). Men siden mange av virksomhetene ikke har samme antall jobber begge årene, blir sumtallet av jobber det ene året ikke nødvendigvis likt sumtallet det neste året. I perioden som vi ser på, økte tallet på jobber i virksomheter som skiftet næring med 709. Om vi så går tilbake til virksomheter som ikke skiftet næring, ser vi at blant virksomheter som hadde nettoøkning i antall jobber fra 3.kvartal 2013 til 3.kvartal 2014 bidro disse til en vekst på 169 526 jobber. Blant de virksomheter med nettonedgang i antall jobber bidro disse til en nedgang på 148 009 jobber. Når vi ser på tilgang av nye jobber minus av avgang av jobber gav dette en netto vekst i antall jobber på 21 517.

Veksten i jobber blant virksomheter som eksisterte på begge tidspunkt, bidro altså til 63,2 prosent av netto jobbvekst fra 3.kvartal 2013 til 3.kvartal 2014.

Tilsvarende bilde vil man få ved å se på linjene for hver næring i tabell 1.

4.2. Om kvalitet på nyetablering og opphør av virksomheter.

Det vil være noen problemer med kvaliteten på identifisering av nyetableringer/opphør av virksomheter. I utgangspunktet skal en virksomhet bare skifte sitt identifikasjonsnummer i Enhetsregisteret (organisasjonsnummer virksomhet) hvis minst to av tre følgende variable er endret: foretakstilknytning, næringskode og beliggenhetsadresse. I praksis ser vi at en del får skifte i organisasjonsnummer ved det som kan sies å være rene organisatoriske endringer. Om f.eks. et foretak kjøper opp en virksomhet fra et annet foretak, skal virksomheten beholde sitt organisasjonsnummer hvis det fysisk ligger samme sted og det driver videre samme type produksjon som tidligere (lik næringskode). Foretaket som har kjøpt virksomheten skal melde fra til Enhetsregisteret om oppkjøpet og skal da oppgi virksomhetens identifikasjonsnummer. De ansatte skal da også fortsatt være knyttet til dette virksomhetsnummeret. En del foretak/arbeidsgivere gjør imidlertid ikke dette. I stedet kan det bli meldt som opprettelse av ny virksomhet og hvis dette ikke oppdages i Enhetsregisteret, får det nytt organisasjonsnummer virksomhet. Om de ansatte da meldes inn som ansatte på det nye nummeret for virksomheten, vil det fremstå som at en virksomhet har opphørt og en annen virksomhet er nyetablert. Om antall jobber f.eks. gikk ned fra 100 til 90 ansatte gjennom oppkjøpet vil dette i tabell 1 fremstå som at 100 jobber forsvant som følge av at en virksomhet tilsynelatende forsvant mens 90 jobber kom til som følge av at en virksomhet tilsynelatende ble etablert. Nettoeffekten av denne feilen ble likevel beskjedne 10 flere jobber. Feilene som oppstår ved at omorganiseringer fremstår som nedleggelse og etablering av virksomheter, slår derfor primært ut på bruttallene. Det vil si at antall jobber som forsvinner fordi virksomheter legges ned blir for høyt og motsatt får man et for høyt tall for antall jobber som kommer til i kolonnen for nyetablerte virksomheter. Om eksempelet med oppkjøpet av ny virksomhet hadde vært registrert på en korrekt måte. Skulle det fremstått som en avgang på 10 jobber i kolonnen for avgang av jobber i virksomheter som eksisterte på begge tidspunkt.

Et annet problem er at noen foretak er dårligere oppdelt i virksomheter enn det de skulle vært. For mange ansatte står f.eks. registrert på virksomhetsnummeret til hovedkontoret. Når dette blir oppdaget, må de registrere ny virksomhet og melde ansatte ut fra hovedkontoret og inn på den nye virksomheten. I tabell 1 vil dette da fremstå som at en virksomhet som var aktiv på begge tidspunkt fikk en netto nedgang i antall jobber, mens det ble en økning i antall jobber som følge av en nyetablert virksomhet. Sett i historisk perspektiv var virksomheten som måtte skilles ut fra hovedkontoret som oftest en nyetablering. Man kan dermed se på denne feilen som en forsinket melding om nyetablering.

Oppsummert kan vi si at feil i meldinger om nedleggelser/etablering av virksomheter vil føre til at endringen i antall jobber som følge av nedleggelser/etablering blir overestimert på bekostning av endringer i arbeidsstokken i virksomheter som var aktive på begge tidspunkt. Omfanget av dette kan analyseres nærmere men det har ikke vært ressurser til dette innenfor prosjektet.

Vi har også laget en tabell 2 som er en versjon av tabell 1 men viser det antall virksomheter som ligger bak endringene i jobbene.

4.3. Valg av referanseperiode

I tabellen har vi sett på endringer over 12 måneder. Vi sammenligner altså samme referansetidspunkt i ulike år. I tabellen er det sammenligning mellom to etterfølgende år, men det er ikke noe i veien for at man ser på et lenger tidsintervall, for eksempel fra 3.kvartal 2004 til 3.kvartal 2014.

Er man ute etter å identifisere konjunkturskift vil man gjerne velge kortere perioder som endringer mellom etterfølgende kvartal. For korte intervall som etterfølgende kvartal får man imidlertid også med seg sesongmessige svingninger. En del typer av virksomhet er så sesongbetont at de bare eksisterer i en begrenset periode av året. Dette vil forstyrre bildet om man er ute etter å identifisere konjunkt-

turskift. Det vil derfor være ønskelig å lage sesongjusterte tall for å ta bort slik støy i dataene. Dette krever imidlertid at man har en lang tidsserie å estimere på. Arbeidstakerstatistikken basert på Aa-registeret har i seg selv lang tidsserie, men om man vil gjøre beregningene fordelt på næring, vil det være noen brudd i tidsserie som følge av ny næringsstandard. Det siste skifte i standard kom i 2007. Det har også vært noen større mangler i meldingsgangen for større arbeidsgivere som forstyrrer bildet av et fast sesongmønster. Det er videre mulighet for at det nye registeret som Aa-registeret vil gå inn i, A-ordningen, vil gi et noe annet sesongmønster.

4.4. Fordelingsvariable

Man kan her tenke seg flere typer av utvidelser av tabell 1. Det mest nærliggende er å se på det man kan si er rene virksomhetsvariable som beliggenhet og sektor. Det andre er å karakterisere virksomhetene ved egenskaper ved arbeidsstokken. Det typiske her er inndeling av virksomheter etter størrelse målt ved antall ansatte. Vi ser først på andre rene virksomhetsvariable.

Næring

Siden dette er en virksomhetsbasert statistikk vil det være naturlig å ha en fordeling etter næring. Tallene over endringer i antall jobber etter næring vil da bli påvirket av at en del virksomheter har fått endret næringskode mellom de to referansetidspunktene. Det betyr at alle jobber i en virksomhet som skifter næring fremstår som nedgang i antall jobber i den opprinnelige næringen og nyetablert i den nye næringen. Vi ønsker å skille dette fra det som er de egentlige nyetablerte og nedlagte jobber. Vi har derfor i tabellene laget egne kolonner hvor vi plasserer de endringer i jobber som følger av at noen virksomheter skifter næringskoder.

De aller fleste virksomheter tilhører samme næring fra år til år – de fleste hele sin levetid. Men det skjer også reelle skifter av næringskode. Næringskoden bestemmes grovt sagt av hvilke varer eller tjenester en virksomhet produserer. Hva som definerer en næringskode er beskrevet i Standard for næringsgruppering. Det er lagt inn marginer slik at ikke bare små endringer i virksomheters sluttprodukter, skal medføre næringsskift. Nåværende næringsstandard er fra 2007 og den meste detaljerte koden er på 5-siffer. Den er hierarkisk bygd opp slik at den blir stadig mindre detaljert etter hvert som man anvender færre siffer av den 5-sifrede koden. Pr. definisjon vil man derfor få flere virksomheter som skifter næring jo mer detaljert næringsinndeling man bruker i tabellen. I tabellen vi omtalte over er det valgt en næringsinndeling basert på 2-siffer kode.

Selv om de fleste virksomheter beholder sin næringskode over tid, vil det også være noen som skifter næring. Tabell 2 i vedlegget er en versjon av tabell 1 hvor vi viser antall virksomheter som ligger bak tallene for endringer i antall jobber. Den viser at i 3.kvartal 2104 var 196 519 virksomheter med minst en arbeidstaker. 177 341 av virksomhetene hadde også minst en arbeidstaker i 3.kvartal 2013. Av disse var det 1 479, altså under 1 prosent, som hadde skiftet næring siste år.

Det er to hovedproblemer knyttet til kvalitet på næringsskift på virksomheter slik disse fremkommer i tabell 1. Det ene er at ny næringskode kan være feil og det andre er at om næringsendringen er reell vil den som oftest ha skjedd på tidligere tidspunkt enn mellom de kvartalene som tabellen gjelder for.

Vi ser først på tidslagget i måling av næringsendringer. Den regelmessige kontrollen av næringskoder skjer i hovedsak gjennom SSBs produksjon av såkalt strukturstatistikk for næringer. Slike kontroller starter som regel et stykke ut på år $t+1$ og pågår et stykke utover året. Om man tenker seg at tabell 1 skal være en kvartalsstatistikk som skal belyse konjunkturutviklingen vil produksjonstiden være under 12 uker. Det betyr at for år t vil det ikke foreligge reviderte næringskoder for kvartalene dette året. Men gjennom år t vil reviderte næringskoder komme inn basert på data fra foretakene som gjelder år $t-1$. Noen av disse vil dessuten referere seg til hendinger som ligger ennå lenger tilbake i tid. Når tabellen produseres vil dermed de aller fleste næringsendringer som er reelle, vise til endringer som har skjedd over et år tilbake i tid. Så lenge denne type endringer i sysselsettingen i næringer er relativt små og spesifiseres som egne kolonner, mener vi det vil gi et akseptabelt bilde for utviklingen i antall jobber siste år. Om vi i stedet ser på endringer mellom samme kvartal i to etterfølgende år som i tabell 1,

ser på to etterfølgende kvartal vil problemet med å håndtere næringsskift på denne måten være enda mindre.

I stedet for å håndtere skift i næringskoder som angitt over, kunne man tenke seg et alternativ hvor næringskodene fryses. Det vil si at for tall som gjelder endringer fra 2013 til 2014 brukes næringskoden som virksomhetene hadde i 2013. Tilsvarende kunne man gjort for endringer mellom etterfølgende kvartaler. Man beholder næringskoden fra det første kvartalet. Problemet oppstår når man skal ta inn endringen i næringskoden. Det må uansett gjøres før eller siden.

Mens vi over har omtalt situasjoner hvor det er korrekt at det skulle være et skifte i næringskoder, men hvor de kommer på feil tidspunkt, vil det også være situasjoner hvor det skjer en feil koding av næring som så senere blir rettet opp. Det skjer typisk ved etablering av nye foretak hvor det i starten når næringskoden bestemmes, ofte kan foreligge mindre presis informasjon av hva slags varer eller tjenester som skal produseres. Når SSB får slik informasjon vil man i en del tilfeller se at opprinnelig næringskode blir endret.

Region

En regional inndeling vil baseres på virksomhetenes beliggenhet – arbeidstedet. Den enkleste versjonen vil da være å erstatte næring i vedleggstabellene med arbeidstedsfylke eller arbeidstedskommune. De to siste kolonnene i vedleggstabellene som angir skifte i næring vil da i stedet bli tall for virksomheter som skifter beliggenhetsfylke/kommune. Som for næring vil man kunne ha feilregistreringer av arbeidstedets beliggenhet slik at opprettinger av disse vil gi noen ikke-reelle bytter.

Om man ønsker å krysse næring og region blir tabellen mer komplisert. Det skyldes at noen virksomheter kan både ha skiftet næring og fylke. Dette er nok likevel unntak. For disse unntakene bør man velge en prioritering hvor skifte av fylke har forrang framfor skifte i næring. Det enkleste vil være å lage en versjon av tabell 1 for hvert fylke. Detaljeringsgraden tilsier at man i alle fall ikke gir næring lenger ned enn til 2-siffer nivå. Fordi en del næringer er svært små i noen fylker ville det beste være å ha en enda grovere næringsinndeling på de fleste områder.

Institusjonell sektor

Statistikk om jobbstrømmer er interessant for både privat og offentlig sektor. Nå er det i stor grad overlapp mellom næring og sektorkoder slik at man får et brukbart bilde av eventuelle forskjeller mellom privat og offentlig sektor ved bare å se på tall for ulike næringer. Det kan likevel også være av en viss interesse å se på forskjeller når man har stat, kommune og private virksomheter i samme næring. Også her får man da et tilsvarende problem som for region ved at noen få virksomheter kan ha skiftet både sektor og næring. Man bør da som for region prioritere skifte i sektor framfor næring. Når man skal fordele jobbstrømmene etter om de har kommet gjennom nedlagte eller nyetablerte virksomheter vil offentlig forvaltning være noe spesiell jamført med private virksomheter. I offentlig forvaltning er det ofte snakk om store foretak/arbeidsgivere hvor det som er reelle nedleggelser og nyetableringer kan være vanskelig å skille fra det man vil se er en ren omorganisering. Særlig i kommunesektoren ser vi en del av dette.

Foretakstilknytning

Om man ønsker å studere nyetableringer nærmere kan nok en inndeling hvor man også trekker inn foretaksinformasjon være interessant. Det vil være av interesse å skille mellom virksomheter som er etablert som en ny virksomhet under et eksisterende foretak i motsetning til der hvor den nye virksomheten kommer som følge av etablering av også et nytt foretak. Nå vil også nye foretak kunne være «knoppskytinger» av eksisterende foretak slik at en grundigere beskrivelse av nyetableringer i vid forstand, vil kreve en del mer bearbeiding av data enn det som det er lagt opp til dette prosjektet.

Det vil også være av interesse å se om jobbstrømmer bare skjer internt i foretaket eller om det skjer til virksomheter utenfor foretaket. I førstnevnte tilfelle vil det blant annet kunne skyldes at man samler en del støttefunksjoner sentralt i foretaket.

Antall ansatte

En fordeling etter antall ansatte, eller med betegnelsen brukt i dette notatet antall jobber, vil kunne tenkes å være interessant. Kommer veksten i jobber i store eller små virksomheter og i hvor stor grad kommer det som følge av nyetableringer. En utfordring som må løses er de virksomheter som skifter størrelsesgrupper over perioden man ser på. Det enkleste og som bør være en grei løsning for brukere, vil være å fordele ut fra størrelsesgruppen kun på utgangstidspunktet i perioden tabellen gjelder for. Nyetablerte virksomheter vil da alltid være knyttet til den laveste størrelsesgruppen.

Når det gjelder andre egenskaper ved arbeidstokken som kjønn, alder, utdanning, arbeidstid osv, så mener vi slike forhold blir bedre belyst ved å se på arbeidskraftsstrømmer. I kapittel 5 drøfter vi hvorvidt virksomhet som enhet er interessant også når man ser på arbeidskraftsstrømmer.

5. Statistikk over arbeidskraftsstrømmer

Med arbeidskraftsstrømmer på virksomhetsnivå mener vi statistikk over alle personer som begynner og slutter i virksomheter mellom to tidspunkt. Dette vil dekke både de som skifter jobb mellom virksomheter og de som går inn i og ut av sysselsetting. Tallene over jobbstrømmer er definert ut fra en egenskap ved virksomhetene som sier om de vokser eller avtar i antall ansatte. Tall over arbeidskraftsstrømmer er definert ut fra virksomheter som har tilsetninger eller avganger mellom to tidspunkt. Til en tilsetning eller avgang er det alltid knyttet en unik person. Dette i motsetning til jobbstrømmer hvor det bak en tilgang av jobber eller avgang av jobber i en virksomhet kan ligge endringer som berører flere personer. Jobbvekst eller jobbnedgang er altså en egenskap ved virksomheten. Det er dette som gjør at man ikke kan fordele jobbstrømmer direkte ut fra egenskaper ved personer. Som det er sagt over, må det være en indirekte bruk av egenskaper ved personer. På den måten at personers egenskaper er brukt for å definere arbeidstokken i virksomheter f.eks. virksomheter som har mer enn 50 prosent med ingeniørutdanning, som har mer enn 50 prosent av ansatte over 55 år.

Vi har ikke hatt ressurser til å gå nærmere inn på statistikk over arbeidskraftsstrømmer i dette prosjektet. Men vi viser til Johansen (2014) hvor det er drøftet noen problemstillinger rundt dette knyttet til turnover i kommunalt barnevern. Det foreligger ikke internasjonale retningslinjer om arbeidsmarkedsstatistikk som gir anbefalinger om definisjon av begreper, målemetoder og presentasjon av tall over jobb- eller arbeidskraftsstrømmer. Men interessen er stigende.

6. Foretak som enhet

Mens vi over har konsentrert oss om virksomhet som enhet, kunne vi også valgt foretak. Vi ville da fortsatt tatt utgangspunkt i etterspørselssiden. Hva som er det mest hensiktsmessige avhenger av formålet man har med statistikken.

Så lenge man er opptatt av innsats av arbeidskraft i forhold til produksjon av varer og tjenester er virksomhet den enhet det er naturlig å ta utgangspunkt i. Om man derimot er ute etter å belyse mer detaljer om jobbskaping i form av nye virksomheter, vil foretak være mer naturlig enhet å ta utgangspunkt i. Det å opprette nye virksomheter vil typisk være en beslutning som tas på foretaksnivå. Og man vil kunne opprette nye virksomheter enten som en ny virksomhet under samme foretak eller som en ny virksomhet som samtidig etableres som et nytt foretak. Det å få fram tall for slike forhold vil kreve en del mer data og en god del mer bearbeiding av dataene enn det som det er lagt opp til i foreliggende prosjekt.

Referanser

Bureau of Labor Statistics: <http://www.bls.gov/news.release/empst.nr0.htm>

Dale-Olsen, H., Rønningen, D. (2000): Jobb- og arbeidskraftsstrømmer i Norge og OECD – En komparativ analyse av jobb- og arbeidskraftsstrømmer med fokus på årsaker. Sosiale og økonomiske studier (SØS104)

Johansen, I. (2014): Turnover i det kommunale barnevernet. Rapporter 2014/18. Statistisk sentralbyrå

Vedlegg A: Tabeller

Vedleggstabell 1. Endring i antall arbeidstakere mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8 ukers uttak, tellende arbeidsforhold for bosatte 16-74 år

Vedleggstabell 2. Endring i antall virksomheter mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8-ukers-uttak, tellende arbeidsforhold > 0 for bosatte 16-74 år

Tabell 1 Endring i antall arbeidstakere mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8-ukers-uttak, tellende arbeidsforhold for bosatte 16-74 år

0	Bedriftens næring SN2007	Arbeids- takere 3.kv. 2014	Endring siste år	End- ring pro- sent	Arbeids- takere nye siste år	Arbeids- takere oppførte virksom. siste år	Arbeids- takere Netto end- ring	Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)		Virksomheter med endring i næring (2 siffer)	
I alt		2 342 010	35 185	1,5	66 642	53 683	12 959	169 526	148 009	21 517	15 714	15 005	709				
00 Uppgitt		692	-55	-7,4	260	133	127	13	21	-8	40	214	-174				
01 Jordbruk og tj. tilknyttet jordbruk, jakt og viltstell		11 727	308	2,7	1 017	718	299	848	828	20	55	66	-11				
02 Skogbruk og tj. tilknyttet skogbruk		2 174	154	7,6	143	112	31	132	135	-3	144	18	126				
03 Fiske, fangst og akvakultur		6 532	465	7,7	270	130	140	716	387	329	11	15	-4				
05 Bryting av steinkull og brunkull		325	-20	-5,8	-	-	-	9	29	-20	-	-	-				
06 Utvinning av råolje og naturgass		25 792	445	1,8	85	8	77	984	625	359	14	5	9				
07 Bryting av metallholdig malm		935	16	1,7	-	-	-	19	3	16	-	-	-				
08 Bryting og bergverksdrift ellers		3 508	-62	-1,7	72	80	-8	213	192	21	1	76	-75				
09 Tjenester tilknyttet bergverksdrift		34 279	2 553	8,0	215	147	68	2 395	840	1 555	943	13	930				
10 Produksjon av nærings- og nyttelsesmidler		42 771	640	1,5	806	393	413	3 230	3 222	8	254	35	219				
11 Produksjon av drikkevarer		3 624	-250	-6,5	774	20	754	53	1 057	-1 004	-	-	-				
13 Produksjon av tekstiler		2 430	70	3,0	23	46	-23	195	120	75	42	24	18				
14 Produksjon av klær		1 052	-108	-9,3	31	33	-2	34	74	-40	1	67	-66				
15 Produksjon av lær og lærvarer		90	-5	-5,3	3	3	-	7	11	-4	-	1	-1				
16 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, strå og flettematerialer,		12 073	-184	-1,5	120	331	-211	654	598	56	38	67	-29				
17 Produksjon av papir og papirvarer		2 718	-456	-14,4	8	95	-87	136	443	-307	-	62	-62				
18 Trykking og reproduksjon av innspilte optak		5 261	-208	-3,8	40	126	-86	266	392	-126	18	14	4				
19 Produksjon av kull- og raffinerte petroleumsprodukter		1 161	24	2,1	1	1	-	25	1	24	-	-	-				
20 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter		9 416	384	4,3	148	13	135	508	213	295	3	49	-46				
21 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater		2 604	-89	-3,3	1	10	-9	77	157	-80	-	-	-				
22 Produksjon av gummi- og plastprodukter		4 393	-118	-2,6	42	31	11	259	386	-127	3	5	-2				
23 Produksjon av andre ikke-metall- holdige mineralprodukter		9 761	-130	-1,3	123	119	4	573	642	-69	90	155	-65				
24 Produksjon av metaller		9 618	-173	-1,8	93	43	50	294	531	-237	20	6	14				
25 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr		22 765	323	1,4	256	261	-5	1 317	1 069	248	330	250	80				
26 Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter		7 947	66	0,8	6	23	-17	410	223	187	9	113	-104				
27 Produksjon av elektrisk utstyr		8 348	-12	-0,1	51	122	-71	419	357	62	24	27	-3				

Bedriftens næring SN2007	Arbeids- takere 3.kv.2014	Endring siste år	End- ring pro- sent	Arbeids- takere nye virks. siste år	Arbeids- takere oppførte virks. siste år	Netto end- ring	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)				Virksomheter med endring i næring (2 siffer)			
							Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	Tilgang arbeids- takere	Netto end- ring
28 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	22 280	1 577	7,6	125	129	-4	1 930	620	1 310	417	146	271		
29 Produksjon av motorvogner og tilhengere	3 351	168	5,3	4	19	-15	265	84	181	2	-	2		
30 Produksjon av andre transportmidler	22 227	340	1,6	176	200	-24	1 443	1 170	273	145	54	91		
31 Produksjon av møbler	4 806	-308	-6,0	55	169	-114	134	299	-165	18	47	-29		
32 Annen industriproduksjon	3 116	-70	-2,2	39	77	-38	130	177	-47	16	1	15		
33 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	18 335	1 353	8,0	353	237	116	1 200	642	558	744	65	679		
35 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	15 400	-27	-0,2	410	467	-57	755	759	-4	41	7	34		
36 Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	2 050	65	3,3	22	66	-44	206	97	109	-	-	-		
37 Oppsamling og behandling av avløpsvann	2 379	96	4,2	44	61	-17	231	118	113	-	-	-		
38 Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall	9 036	73	0,8	204	199	5	760	571	189	34	155	-121		
39 Miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet	74	28	60,9	16	-	16	13	1	12	-	-	-		
41 Oppføring av bygninger	61 427	581	1,0	3 568	2 780	788	4 580	4 804	-224	527	510	17		
42 Anleggsvirksomhet	22 287	942	4,4	485	324	161	1 742	985	757	220	196	24		
43 Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	106 829	5 347	5,3	4 217	3 539	678	9 312	5 910	3 402	1 833	566	1 267		
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	42 599	1 107	2,7	1 434	886	548	3 028	2 496	532	84	57	27		
46 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	100 291	-1 452	-1,4	2 396	2 547	-151	6 654	6 696	-42	670	1 929	-1 259		
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	186 415	628	0,3	6 049	5 636	413	16 166	16 307	-141	900	544	356		
49 Landtransport og rørtransport	51 204	1 638	3,3	2 385	1 755	630	4 479	3 322	1 157	223	372	-149		
50 Sjøfart	22 819	-462	-2,0	162	403	-241	1 584	1 806	-222	58	57	1		
51 Lufttransport	5 287	-905	-14,6	266	31	235	239	1 385	-1 146	6	-	6		
52 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	29 286	607	2,1	1 619	804	815	1 802	2 345	-543	367	32	335		
53 Post og distribusjonsvirksomhet	18 606	-901	-4,6	981	923	58	935	1 915	-980	25	4	21		
55 Overnattingsvirksomhet	24 376	814	3,5	434	501	-67	2 575	1 710	865	82	66	16		
56 Serveringsvirksomhet	52 879	3 358	6,8	5 055	3 122	1 933	6 453	5 075	1 378	262	215	47		
58 Forlagsvirksomhet	19 801	-130	-0,7	161	255	-94	1 013	1 436	-423	396	9	387		
59 Film-, video- og fjernsynsprogram- prod., utgiv. av musikk- og lydoppt.	3 578	118	3,4	206	153	53	362	281	81	10	26	-16		
60 Radio- og fjernsynsringkasting	5 783	-133	-2,2	14	17	-3	65	195	-130	-	-	-		

Endring i antall arbeidstakere mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8-ukers-uttak, tellende arbeidsforhold for bosatte 16-74 år

Bedriftens næring SN2007	Arbeids- takere 3.kv.2014	Endring siste år	End- ring pro- sent	Arbeids- takere nye virks. siste år	Arbeids- takere oppførte virks. siste år	Netto end- ring	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)			Virksomheter med endring i næring (2 siffer)			Netto end- ring
							Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	
61 Telekommunikasjon	12 195	-351	-2,8	117	337	-220	652	747	-95	3	39	-36	
62 Tjenester tilknyttet informasjons- teknologi	36 803	2 235	6,5	3 842	1 584	2 258	2 979	3 617	-638	1 123	508	615	
63 Informasjonstjenester	4 896	77	1,6	133	127	6	338	284	54	74	57	17	
64 Finansieringsvirksomhet	28 636	-48	-0,2	243	670	-427	3 018	2 542	476	52	149	-97	
65 Forsikringsvirks. og pensjonskasser, unntatt trygdeordn. underlagt of.	9 805	-132	-1,3	20	108	-88	405	448	-43	10	11	-1	
66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	7 342	-687	-8,6	341	420	-79	672	473	199	109	916	-807	
68 Omsetning og drift av fast eiendom	21 576	651	3,1	1 901	1 309	592	1 604	1 498	106	271	318	-47	
69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	27 058	517	1,9	647	630	17	1 828	1 343	485	51	36	15	
70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgivning	10 097	597	6,3	1 058	607	451	942	587	355	167	376	-209	
71 Arkitektvirksomhet og teknisk kons.- virks., og teknisk prøving og anal.	51 200	1 996	4,1	1 896	1 289	607	3 988	2 363	1 625	403	639	-236	
72 Forskning og utviklingsarbeid	15 074	133	0,9	135	294	-159	943	596	347	55	110	-55	
73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	7 371	-192	-2,5	322	401	-79	571	654	-83	73	103	-30	
74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	6 816	217	3,3	534	549	-15	557	353	204	96	68	28	
75 Veterinærtjenester	1 712	131	8,3	47	15	32	196	88	108	-	9	-9	
77 Utleie- og leasingvirksomhet	7 022	17	0,2	393	244	149	639	466	173	73	378	-305	
78 Arbeidskrafttjenester	39 915	-436	-1,1	1 333	906	427	4 669	5 211	-542	314	635	-321	
79 Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	4 822	-99	-2,0	160	217	-57	335	436	-101	105	46	59	
80 Vaktteneste og etterforskning	11 020	311	2,9	203	1 497	-1 294	1 725	556	1 169	438	2	436	
81 Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	46 676	722	1,6	1 918	1 158	760	3 758	3 414	344	406	788	-382	
82 Annen forretningsmessig tjenesteyting	12 804	45	0,4	589	443	146	1 411	953	458	404	963	-559	
84 Offentlig adm.og forsvær, og trygde- ordninger underlagt off. forv.	147 097	2 557	1,8	1 462	1 591	-129	9 356	6 091	3 265	236	815	-579	
85 Undervisning	185 700	914	0,5	1 903	2 566	-663	8 733	7 467	1 266	374	63	311	
86 Helsestjenester	183 964	4 682	2,6	3 294	2 056	1 238	10 658	7 666	2 992	613	161	452	
87 Pleie- og omsorgstjenester i institusjon	135 612	985	0,7	2 971	2 362	609	9 541	9 152	389	166	179	-13	
88 Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	163 905	-865	-0,5	2 446	2 328	118	11 562	12 285	-723	370	630	-260	
90 Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	5 757	185	3,3	246	158	88	331	294	37	84	24	60	
91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	9 076	808	9,8	42	63	-21	1 167	394	773	65	9	56	
92 Lotteri og totalisatorspill	1 625	-17	-1,0	15	38	-23	104	120	-16	27	5	22	

Endring i antall arbeidstakere mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8-ukers-uttak, tellende arbeidsforhold for bosatte 16-74 år

	Arbeids- takere 3.kv.2014	Endring siste år	End- ring pro- sent	Arbeids- takere nye virks. siste år	Arbeids- takere oppførte virks. siste år	Netto end- ring	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)				Virksomheter med endring i næring (2 siffer)			
							Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	Tilgang arbeids- takere	Avgang arbeids- takere	Netto end- ring	Tilgang arbeids- takere	Netto end- ring
Bedriftens næring SN2007														
93 Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornyelsestabilisementer	15 556	562	3,7	614	267	347	1 681	1 651	30	202	17	185		
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	22 511	508	2,3	650	449	201	1 622	1 177	445	193	331	-138		
95 Rep.av datamaskiner, husholdnings- varer og varer til personlig bruk	1 640	17	1,0	97	92	5	115	112	3	9	-	9		
96 Annen personlig tjenesteyting	17 731	1 244	7,5	1 572	580	992	1 566	1 191	375	22	145	-123		
97 Lønnet arbeid i private husholdninger	270	-126	-31,8	27	28	-1	10	6	4	6	135	-129		
99 Internasjonale organisasjoner og organer	209	-3	-1,4	3	2	1	8	12	-4	-	-	-		

Tabell 2 Endring i antall virksomheter mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8-ukers-uttak, tellende arbeidsforhold > 0 for bosatte 16-74 år

Virksomhetens næring SN2007	Antall virks. 3.kv.2014	Endring siste år	End- ring pro- sent	Antall nye virks. siste år	Antall opphørte virks. siste år	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)				Virksomheter med endring i næring (2 siffer)			
						Med økning ansatte	Med nedgang ansatte	Netto end- ring	Netto virks. avgang	Tilgang virks.	Avgang virks.	Netto end- ring	Netto end- ring
I alt	196 519	4 483	2,3	19 178	14 695	47 608	43 974	3 634	1 479	1 479		-	
00 Uppgitt	418	-11	-2,6	141	95	12	15	-3	20	77		-57	
01 Jordbruk og tj. tilknyttet jordbruk, jakt og viltstell	3 986	83	2,1	581	498	395	420	-25	24	24		-	
02 Skogbruk og tj. tilknyttet skogbruk	662	24	3,8	82	66	82	82	-	17	9		8	
03 Fiske, fangst og akvakultur	880	48	5,8	105	60	204	154	50	6	3		3	
05 Bryting av steinkull og brunkull	3	-	-	-	-	1	1	-	-	-		-	
06 Utvinning av råolje og naturgass	92	-	-	5	5	44	30	14	1	1		-	
07 Bryting av metallholdig malm	6	-	-	-	-	4	2	2	-	-		-	
08 Bryting og bergverksdrift ellers	348	-1	-0,3	16	16	85	85	-	1	2		-1	
09 Tjenester tilknyttet bergverksdrift	289	26	9,9	36	18	111	59	52	9	1		8	
10 Produksjon av nærings- og nytelsesmidler	1 632	54	3,4	125	88	526	486	40	24	7		17	
11 Produksjon av drikkevarer	103	19	22,6	22	3	23	36	-13	-	-		-	
13 Produksjon av tekstiler	244	-9	-3,6	10	21	59	56	3	5	3		2	
14 Produksjon av klær	176	-9	-4,9	22	25	26	34	-8	1	7		-6	
15 Produksjon av lær og lærvarer	16	-1	-5,9	2	2	3	3	-	-	1		-1	
16 Produksjon av trelast og varer av tre, kork, strå og flettematerialer,	894	-13	-1,4	47	57	212	218	-6	7	10		-3	
17 Produksjon av papir og papirvarer	64	-	-	4	3	10	29	-19	-	1		-1	
18 Trykking og reproduksjon av innspilte opptak	607	-13	-2,1	22	34	87	141	-54	4	5		-1	
19 Produksjon av kull- og raffinerte petroleumsprodukter	9	-	-	1	1	2	1	1	-	-		-	
20 Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter	194	21	12,1	27	5	60	41	19	1	2		-1	
21 Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater	31	-2	-6,1	1	3	7	12	-5	-	-		-	
22 Produksjon av gummi- og plastprodukter	299	-	-	13	12	77	91	-14	1	2		-1	
23 Produksjon av andre ikke-metall- holdige mineralprodukter	613	-4	-0,6	28	30	177	174	3	4	6		-2	
24 Produksjon av metaller	116	-4	-3,3	5	9	33	36	-3	1	1		-	
25 Produksjon av metallvarer, unntatt maskiner og utstyr	1 431	7	0,5	81	80	422	345	77	21	15		6	
26 Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter	215	-9	-4,0	6	10	70	56	14	1	6		-5	
27 Produksjon av elektrisk utstyr	289	-11	-3,7	10	18	85	77	8	2	5		-3	

Virksomhetens næring SN2007	Antall virks. 3.kv.2014	Endring siste år	Endring pro-sent	Antall nye virks. siste år	Antall opphorte virks. siste år	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)				Virksomheter endring i næring (2 siffer)			
						Med økning ansatte	Med nedgang ansatte	Netto endring	Netto endring	Tilgang virks.	Avgang virks.	Netto endring	Netto endring
28 Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted	736	8	1,1	39	34	5	204	170	34	14	11	3	3
29 Produksjon av motorvogner og tilhengere	104	2	2,0	3	2	1	42	32	10	1	-	1	1
30 Produksjon av andre transportmidler	339	5	1,5	19	21	-2	112	95	17	11	4	7	7
31 Produksjon av møbler	396	-16	-3,9	25	36	-11	64	103	-39	2	7	-5	-5
32 Annen industriproduksjon	450	1	0,2	26	27	-1	68	72	-4	3	1	2	2
33 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	1 120	61	5,8	115	69	46	278	209	69	22	7	15	15
35 Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	725	9	1,3	41	37	4	202	206	-4	7	2	5	5
36 Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	217	-2	-0,9	10	12	-2	71	40	31	-	-	-	-
37 Oppsamling og behandling av avløpsvann	242	7	3,0	15	8	7	64	54	10	-	-	-	-
38 Innsamling, behandling, disponering og gjenvinning av avfall	568	-1	-0,2	34	31	3	220	154	66	3	7	-4	-4
39 Miljørydding, miljørensing og lignende virksomhet	13	4	44,4	4	-	4	3	1	2	-	-	-	-
41 Oppføring av bygninger	8 536	474	5,9	1 334	891	443	1 822	1 532	290	65	34	31	31
42 Anleggsvirksomhet	1 089	31	2,9	74	47	27	359	291	68	14	10	4	4
43 Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	13 710	726	5,6	1 728	1 054	674	3 384	2 420	964	124	72	52	52
45 Handel med og reparasjon av motorvogner	5 613	169	3,1	495	329	166	1 428	1 206	222	21	18	3	3
46 Agentur- og engroshandel, unntatt med motorvogner	11 604	-32	-0,3	829	816	13	2 521	2 280	241	88	133	-45	-45
47 Detaljhandel, unntatt med motorvogner	25 836	-66	-0,3	1 678	1 721	-43	7 253	7 698	-445	84	107	-23	-23
49 Landtransport og rørtransport	7 396	167	2,3	1 027	844	183	1 541	1 159	382	29	45	-16	-16
50 Sjøfart	652	-10	-1,5	42	56	-14	165	184	-19	8	4	4	4
51 Lufttransport	91	4	4,6	10	7	3	32	28	4	1	-	1	1
52 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	1 725	64	3,9	162	112	50	443	431	12	22	8	14	14
53 Post og distribusjonsvirksomhet	605	-42	-6,5	112	152	-40	135	188	-53	2	4	-2	-2
55 Overnattingsvirksomhet	1 625	10	0,6	118	104	14	494	483	11	13	17	-4	-4
56 Serveringsvirksomhet	7 288	466	6,8	1 301	840	461	2 122	1 798	324	42	37	5	5
58 Forlagsvirksomhet	1 363	13	1,0	73	81	-8	287	355	-68	26	5	21	21
59 Film-, video- og fjernsynsprogramprod., utgiv. av musikk- og lydoppt.	719	37	5,4	102	66	36	101	117	-16	5	4	1	1
60 Radio- og fjernsynskringkasting	126	3	2,4	8	5	3	23	45	-22	-	-	-	-
61 Telekommunikasjon	456	-7	-1,5	36	43	-7	122	128	-6	2	2	-	-

Endring i antall virksomheter mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8-ukers-uttak, tellende arbeidsforhold > 0 for bosatte 16-74 år

Virksomhetens næring SN2007	Antall virks. 3.kv.2014	Endring siste år	Endring pro-sent	Antall nye virks. siste år	Antall opphorte virks. siste år	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)				Virksomheter med endring i næring (2 siffer)			
						Med økning ansatte	Med nedgang ansatte	Netto end-ring	Netto end-ring	Tilgang virks.	Avgang virks.	Netto end-ring	Netto end-ring
62 Tjenester tilknyttet informasjons-teknologi	3 459	194	5,9	532	324	643	554	208	89	20	34	-14	
63 Informasjonstjenester	442	11	2,6	52	42	94	85	10	9	7	6	1	
64 Finansieringsvirksomhet	1 355	-39	-2,8	89	94	326	408	-5	-82	8	42	-34	
65 Forsikringsvirks. og pensjonskasser, unntatt trygdeordn. underlagt of.	232	-21	-8,3	10	31	73	72	-21	1	1	1	-	
66 Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet	694	19	2,8	82	63	176	144	19	32	10	10	-	
68 Omsetning og drift av fast eiendom	7 576	304	4,2	1 019	748	831	768	271	63	99	66	33	
69 Juridisk og regnskapsmessig tjenesteyting	4 319	46	1,1	329	274	918	669	55	249	13	22	-9	
70 Hovedkontortjenester, administrativ rådgivning	3 471	208	6,4	583	382	353	287	201	66	54	47	7	
71 Arkitektvirksomhet og teknisk kons.-virks., og teknisk prøving og anal.	6 256	360	6,1	818	475	1 156	812	343	344	52	35	17	
72 Forskning og utviklingsarbeid	445	13	3,0	44	32	124	126	12	-2	7	6	1	
73 Annonse- og reklamevirksomhet og markedsundersøkelser	1 104	43	4,1	150	100	193	191	50	2	9	16	-7	
74 Annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet	2 018	115	6,0	295	193	228	201	102	27	30	17	13	
75 Veterinærtjenester	365	12	3,4	28	14	91	61	14	30	-	2	-2	
77 Utleie- og leasingvirksomhet	1 011	28	2,8	149	94	242	178	55	64	15	42	-27	
78 Arbeidskrafttjenester	1 556	89	6,1	258	182	411	479	76	-68	39	26	13	
79 Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester	874	13	1,5	89	81	137	170	8	-33	12	7	5	
80 Vaktteneste og etterforskning	357	14	4,1	35	28	119	100	7	19	8	1	7	
81 Tjenester tilknyttet eiendomsdrift	3 356	100	3,1	467	340	961	816	127	145	28	55	-27	
82 Annen forretningsmessig tjenesteyting	1 406	-3	-0,2	143	124	266	240	19	26	42	64	-22	
84 Offentlig adm.og forsvar, og trygde-ordninger underlagt off. forv.	4 930	-72	-1,4	129	182	1 714	1 511	-53	203	8	27	-19	
85 Undervisning	6 685	107	1,6	323	303	2 159	2 158	20	1	98	11	87	
86 Helsetjenester	9 621	327	3,5	808	494	2 194	1 902	314	292	37	24	13	
87 pleie- og omsorgstjenester i institusjon	3 667	40	1,1	191	152	1 485	1 540	39	-55	9	8	1	
88 Sosiale omsorgstjenester uten botilbud	11 691	-66	-0,6	476	533	3 803	4 000	-57	-197	24	33	-9	
90 Kunstnerisk virksomhet og underholdningsvirksomhet	983	57	6,2	151	97	138	99	54	39	15	12	3	

Endring i antall virksomheter mellom 3.kvartal 2013 og 3.kvartal 2014. 8-ukers-uttak, tellende arbeidsforhold > 0 for bosatte 16-74 år

Virksomhetens næring SN2007	Antall virks. 3.kv.2014	Endring siste år	Endring pro-sent	Antall nye virks. siste år	Antall opphørte virks. siste år	Virksomheter uten endring i næring (2 siffer)						Virksomheter med endring i næring (2 siffer)			
												Med økning ansatte	Med nedgang ansatte	Netto endring	Netto endring virks.
91 Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	760	-12	-1,6	25	38	-13	208	189	19	3	2	1	2	1	-2
92 Lotteri og totalisatorspill	189	-6	-3,1	8	12	-4	41	64	-23	2	4	-	-	-	-
93 Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelsesetablissementer	2 209	120	5,7	230	136	94	533	540	-7	32	6	26	6	26	-63
94 Aktiviteter i medlemsorganisasjoner	3 965	-12	-0,3	250	199	51	759	681	78	18	81	-	81	-	-
95 Rep.av datamaskiner, husholdnings-varer og varer til personlig bruk	306	16	5,5	44	32	12	34	53	-19	4	-	4	-	4	-8
96 Annen personlig tjenesteyting	4 012	215	5,7	492	269	223	807	697	110	10	18	-	18	-	-
97 Lønnet arbeid i private husholdninger	207	-19	-8,4	24	22	2	8	6	2	6	27	-21	27	-21	-
99 Internasjonale organisasjoner og organer	37	2	5,7	3	1	2	6	10	-4	-	-	-	-	-	-

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9093-0 (elektronisk)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway